

HJEMTAGNING AF AFFALDSINDSAMLINGEN

HJEMTAGNING AF AFFALDSINDSAMLINGEN

Indhold

Indledning	3
Lovmæssige rammer	4
Organisation	5
Administration og it.....	5
Affaldsordninger og omfang	7
Opgaver der ikke er med i en hjemtagning.....	7
Materiel	8
Mandskab.....	9
Borgerservice	9
Kultur og arbejdsmiljø	9
Uddannelse.....	10
Overenskomst.....	11
Materiel	12
Elbiler	12
Gasbiler	13
Dieselbiler.....	13
Antal og sammensætning.....	14
Vaskeanlæg til nedgravede affaldsbeholdere.....	15
Fysiske rammer	16
Ombygning af eksisterende bygninger og lokaler.....	16
Etablering af parkeringsareal og opbevaringsplads	16
Udviklingsmuligheder	17
Smart city.....	17
Fremtiden på affaldsområdet.....	17
Risici	18
Mandskab	18
Materiel	18
Økonomi og beregninger	20
Samlede udgifter ved en hjemtagning.....	21
Vurdering og anbefaling	22

Indledning

Teknisk Forvaltning har i 2016 fået udarbejdet en business case, der sammenholder udgifterne ved at hjemtage affaldsindsamlingen med de tilsvarende udgifter ved udlicitering af affaldsindsamlingen. Business casen er baseret på data fra affaldsindsamlingen i 2015, hvor der til sammenligning er regnet på, hvad det reelt ville koste at have hjemtaget opgaven, i forhold til de faktiske udgifter ved udliciteringen. Derved viser business casen, om der kunne være besparelser eller ej ved, at kommunen selv udfører opgaven, frem for at udlicitere den. Business casen viser ikke de faktiske udgifter til affaldsindsamling efter kontraktens udløb i 2019. Det skyldes, at affaldsordningerne løbende udvikles, og antallet af tømninger og sammensætningen af skraldebiler og mandskab løbende ændres i perioden fra 2015 til 2019, blandt andet på grund af udbygningen af kommunen. Ændringerne vil også afspejle sig i et nyt udbud til en privat vognmand.

Business casen er forelagt på Kommunalbestyrelsens møde den 20. december 2016 (sag nr. 198). Den viser en potentiel besparelse på 11 %, svarende 1,7 mio. kr. i 2015. Det har givet anledning til, at Teknisk Forvaltning skal undersøge handlemuligheder for en fremtidig hjemtagning af affaldsindsamlingen.

En hjemtagning af affaldsindsamlingen er en unik mulighed for at skabe rammerne for en fleksibel affaldsindsamling med borgerservice i fokus, hvor kommunen og borgerne er "sammen om affald", men det giver også anledning til en række spørgsmål og valg der skal træffes.

Denne rapport gennemgår, hvordan en fremtidig affaldsindsamling kan se ud i Rødovre Kommune, samt belyse de forskellige områder, der er relevante ved en hjemtagning af affaldsindsamlingen. Det drejer sig bl.a. om indretning af de fysiske rammer, indkøb af skraldebiler (herunder valg af drivmiddel), ansættelse af skraldemænd/chauffører, overenskomster og medarbejderforhold, organisation, indsamlingsordninger, forsøgsordninger m.m.

Med udgangspunkt i de belyste områder, er der regnet på de samlede udgifter for hjemtagning af affaldsindsamlingen, med henblik på en opstart i 2019.

Lovmæssige rammer

Rødovre Kommunes håndtering af affald er reguleret gennem Affaldsbekendtgørelsen¹. I denne er det fastsat, at kommunen skal etablere en række indsamlingsordninger for affald produceret af de private husholdninger. Disse indsamlingsordninger skal være beskrevet og reguleret via Rødovre Kommunes regulativ for husholdningsaffald.

Der er ingen krav om selskabsgørelse på affaldsområdet, i modsætning til andre forsyningsområder, og der er derfor ingen hindringer for, at opgaven hjemtages direkte under forvaltningen, ligesom der ikke er noget til hinder for, at opgaven udføres uden brug af en ekstern vognmand.

En hjemtagning af affaldsindsamlingen vil derfor ikke ændre på de roller og arbejdsgange, der er på nuværende tidspunkt i Teknisk Forvaltning, i forhold til drifts- og myndighedsopgaver, herunder affaldsplanlægning, bestilling af tømninger, borgerhenvendelser m.m.

¹ Bekendtgørelse nr. 1309 af 18. december 2012 om affald

Organisation

Alle opgaver relateret til affald varetages i dag af Miljøkontoret i Teknisk Forvaltning. Dette omfatter planlægning, udvikling, borgerkontakt, myndighed, udbud, drift af indsamlingsordninger samt driften af genbrugsstationen. Ved en hjemtagning vil driften blive en del af Teknisk Forvaltning således, at der sikres en sammenhæng på affaldsområdet, og herved kan der også opnås en række synergieffekter på det administrative område. Ligeledes kan der på denne måde sikres en kort vej fra borger til skraldemand, hvilket sikrer en god borgerservice.

En hjemtagning vil medføre nye administrative opgaver på affaldsområdet, men det vil også betyde, at en del administrative opgaver forsvinder. Der bruges i dag betydelige ressourcer på kontraktstyring og opfølgning. Disse opgaver vil forsvinde, men vil i stedet blive erstattet af nye ledelsesopgaver og administration af skraldemændene. Endvidere er der også en række administrative funktioner, som kan effektiviseres ved en hjemtagning. I dag modtager Teknisk Forvaltning henvendelser fra borgerne, som så sendes videre til den private vognmand, der igen sender dem videre til chaufføren. Fremover vil Teknisk Forvaltning sende henvendelserne direkte til skraldemanden, herved skabes der en kortere kommunikationsvej, som sikrer en hurtigere og mere effektiv opgavevaretagelse uden der bruges flere ressourcer.

Teknisk Forvaltning vil få den direkte kontakt til skraldemændene og erfaringen med de nuværende skraldemænd viser netop, at når kontakten til skraldemændene er tæt, løses problemer og konflikter meget lettere. Ofte er problemerne med affaldsindsamling af en sådan karakter, at de bedst løses gennem en tæt dialog.

Administration af løn, ferie og sygemelding for de nye medarbejdere vil blive varetaget på samme måde som for Miljøkontorets øvrige personale. Behovet for ekstra ressourcer vil derfor være i begrænset omfang.

Til den daglige koordinering af opgaver, materiel og indkaldelse af afløsere vil der være behov for en kørselskoordinator. Denne person vil også skulle deltage i den daglige affaldsindsamling.

Det vurderes således, at en hjemtagning af affaldsindsamlingen kun i begrænset omfang vil kræve flere ressourcer på det administrative område i Miljøkontoret. I stedet kan de nye administrative opgaver løses ved en omstrukturering af arbejdsopgaverne samt en opgradering af ledelsesressourcerne, kombineret med en kørselskoordinator.

I den økonomiske gennemgang er der således medregnet en opgradering af ledelsesressourcerne samt udgifter til en kørselskoordinator.

Administration og it

I den nuværende affaldsindsamling ligger ruteplanlægning og registrering af tømninger hos renovatøren. Rødovre Kommune har monteret en chip i alle beholdere, og renovatøren har installeret udstyr til aflæsning og registrering på skraldebilerne, når beholderne tømmes (chip-registrering). Alle skraldebiler har ligeledes monteret en GPS, så det er muligt for Miljøkontoret at se, hvor bilen er, hvornår den er startet, ruten den er kørt m.v.

Chip-registreringssystemet benyttes, udover tømmeregistrering, til kommunikation mellem skraldemændene og kontoret. På skraldebilen kan skraldemændene via en skærm sende meldinger om ødelagte beholdere, manglende snerydning, problemer med adgangsforhold, beholdere som ikke er stillet frem og beholdere, som ikke kan findes m.m.

HJEMTAGNING AF AFFALDSINDSAMLINGEN

Chip-registreringerne er til stor gavn i den daglige drift i Teknisk Forvaltning, idet det administrative personale kan se, hvornår en beholder er tømt. Det er et meget anvendeligt redskab i forhold til borgerhenvendelser omkring manglende tømning. Forvaltningen kan se, om en beholder er tømt eller ej og på hvilket tidspunkt. På den måde undgås det at sende en skraldebil ud til en "glemt tømning", når det kan dokumenteres, at beholderen er tømt.

Chip-registreringerne benyttes i planlægningen af beholderreparationer, da det er meget nemt at trække en liste ud over de beholdere, som er meldt itu. Det betyder i bedste fald, at reparationer kan udføres samme dag, de er meldt ind.

Ved en hjemtagning skal Teknisk Forvaltning investere i et system til chip-registrering på bilerne samt et GPS-system. I den økonomiske gennemgang er der således medregnet udgifter til indkøb af et sådan system.

Affaldsordninger og omfang

Rødovre Kommunes affaldsordninger er fastsat i Rødovre Kommunes regulativ for husholdningsaffald og omfatter indsamlingsordninger af sorteret dagrenovation, storskrald og haveaffald, fordelt blandt villaer, rækkehuse, etageboliger, kolonihaver og kommunale institutioner.

Indsamlingsordningerne består hovedsageligt af tømninger af plastbeholdere på hjul, men der indsamles også løst storskrald og haveaffald ved fortov hos haveboliger, der tømmes nedgravede affaldsbeholdere samt kuber ved boligforeninger, og der tømmes vip-og ophaler- containere samt grabbes haveaffald.

Udover de gældende ordninger er der igangsat tre forsøgsordninger. Det drejer sig om indsamling af:

1. Småt pap hos villaer, rækkehuse og etageboliger
2. Farligt affald i en rød miljøboks hos villaer
3. Tøj og sko hos villaer, rækkehuse, etageboliger og skoler

Der er ikke taget politisk stilling til forsøgsordningernes fremtid, men en hjemtagning giver mulighed for at tænke forsøgssamlingsordninger ind sammen med de eksisterende ordninger. Det er således oplagt at overveje, om storskraldsindsamlingen skal ændres, så indsamling af småt pap, farligt affald og tøj kan blive en del af ordningen.

Det er derfor valgt, i de videre beregninger, at tage udgangspunkt i at de tre forsøgsordninger implementeres. Der er også taget højde for, at der skal være kapacitet til ændringer og nytænkning løbende, fordi der ved en hjemtagning kan udvikles og arbejdes mere fleksibelt med ordningerne, og hurtigere føre beslutninger ud i livet, da der ikke skal forhandles med en renovatør om nye opgaver. Eksempelvis ved indføring af forsøgsordninger eller undersøgelser af affaldet.

I 2019 forventes affaldsordningen at omfatte nedenstående tømninger opgjort på årsbasis.

Indsamlingsordning	Tømninger og afhentning pr. år
Dagrenovation, mad/rest, plast/papir, metal/glas samt pap	0,9 mio. tømninger
Haveaffalds beholdere	0,15 mio. tømninger
Storskralds beholdere	0,1 mio. tømninger
Nedgravede beholdere og kuber	14.000 tømninger
Vippecontainere til storskrald og haveaffald	4.000 tømninger
Storskrald - afhentning ved fortov og i affaldsgårde	26 afhentninger pr. husstand
Haveaffald - afhentning ved fortov og i affaldsgårde	26 afhentninger pr. husstand

Opgaver der ikke er med i en hjemtagning

Tømninger af ophalercontainere og grabning af haveaffald hjemtages ikke og er derfor ikke medregnet i opgavens omfang. Baggrunden for dette er, at det er en sæson betonet opgave og kræver specielle biler, som ikke direkte kan bruges til andre opgaver på affaldsområdet. Sæson afhængigheden bevirker også, at der i sommerperioden er brug for mere end en bil til opgaven, hvorimod der i vinterperioden kun er brug for en halv eller tredjedel bil.

Det er således Teknisk Forvaltnings vurdering, at det vil være billigere at udbyde denne type tømninger separat, da der er tale om få afgrænsede og standardprægede opgaver. Omkostningen til denne type

HJEMTAGNING AF AFFALDSINDSAMLINGEN

tømninger var i 2016 ca. 0,5 mio. kr. Nogle af tømningerne vil, i mindre omfang, kunne løses i samarbejde med Teknisk Forvaltnings vejdrift.

I den økonomiske gennemgang er dette område således ikke medregnet, men vil indgå i det generelle budget på affaldsområdet som hidtil.

Materiel

Rødovre Kommune ejer alle beholdere på hjul, alle kuber og alle nedgravede affaldsbeholdere, ude hos de private borgere og kommunale institutioner, svarende til omkring 26.000 beholdere.

Større containere i form af vippe- og ophalercontainere ejes pt. ikke af Rødovre Kommune, men lejes af den private vognmand gennem udbuddet for affaldsindsamlingen. Det drejer sig om ca. 100 containere. Ved en hjemtagning er der derfor behov for at indgå en ny aftale eller udbud om leje af vippe- og ophalercontainere. I den økonomiske gennemgang er denne leje således ikke medregnet, men vil indgå i det generelle budget på affaldsområdet som hidtil.

Mandskab

Hjemtagningen af affaldsindsamlingen er ikke omfattet af reglerne for virksomhedsoverdragelse i forhold til de nuværende skraldemænd, ved den private renovatør. Baggrunden herfor er, at opgaven overføres i forbindelse med et kontraktophør, samt at der ikke overdrages nogen former for materielle værdier fra den private vognmand til kommunen.

Hvis det besluttes at hjemtage affaldsindsamlingen, vil renovatøren blive informeret om kommunens planer, og skraldemændene vil få tilbud om at kunne søge stillingerne som skraldemænd i Rødovre Kommune. Renovatøren har selvfølgelig også mulighed for at tilbyde de enkelte skraldemænd nye opgaver i eget firma.

Borgerservice

Borgerbetjening og klagebehandlinger bliver forenklet ved at hjemtage affaldsindsamlingen. Der vil være en langt højere grad af fleksibilitet i opgaveløsningen, som vil gøre det meget nemmere at reagere på pludseligt opståede problemer ude hos borgerne.

Teknisk Forvaltning vil få en direkte kontakt til skraldemændene og erfaringen med de nuværende skraldemænd viser netop, at når kontakten til skraldemændene er tæt, løses problemer og konflikter meget lettere. Ofte er problemerne med affaldsindsamling af en sådan karakter, at de bedst løses gennem kompromiser og gensidig respekt. Erfaringsmæssigt opnås det bedst gennem tæt og daglig kontakt mellem administrationen og skraldemændene. Denne erfaring bygges på, at Teknisk Forvaltning løbende siden 2013 har arbejdet på at opbygge en tæt dialog med de enkelte skraldemænd, hvilket har resulteret i et fald af henvendelser fra borgerne og en bedre drift af ordningen.

God borgerservice kan ikke skæres til og beskrives i en kravspecifikation til udlicitering. God service handler om at mærke efter og handle i situationen. Det er noget, som sker i kontakten med borgeren og her spiller skraldemændene en meget vigtig rolle. Ved at hjemtage opgaven har Teknisk Forvaltning langt større indflydelse på skraldemændenes ageren og holdning til god borgerservice.

Når opgaven er udliciteret, er den tætte dialog kun mulig til en vis grænse, da det er vognmanden, som har den endelige personaleledelse af medarbejderne og således også bestemmer, hvorledes opgaven skal udføres. Ved udliciterede opgaver har kommunen derfor begrænsede muligheder for at påvirke skraldemændenes service overfor borgerne. Ved en hjemtagning vil kommunen vil have en direkte indflydelse på den service som bliver leveret, da medarbejderne bliver en del af kommunen. Affaldsindsamlingen bliver en enhed og ikke "dem og os".

Kultur og arbejdsmiljø

I den nuværende kontrakt med renovatøren er de fleste skraldemænd ansat på akkord. Det er kun nogle enkelte af dem, som kører i Rødovre, der er ansat på timeløn. Det har betydning for arbejdstempo, arbejdsmiljøet og lønningerne. Teknisk Forvaltning får ofte henvendelser fra borgere, som mener at "skraldemændene har alt for travlt" og "skraldemændene løber rundt og har dårligt tid til at stoppe op". Det synes mange borgere ikke er i orden. De forventer en mere serviceorienteret tilgang til opgaven.

Jobbet som skraldemand har gennem flere år været gennem en markant udvikling. Tidligere handlede det næsten udelukkende om at hente en sæk. I dag kræver det, at skraldemanden går frem og tilbage med beholdere, tager stilling til affaldssortering, hjælper borgerne, betjener computere og indberetter afvigelser elektronisk, tager billeder af afvigelser som dokumentation, indberetter dem o.s.v. En skraldemand går derfor ca. dobbelt så langt hver dag i forhold til tidligere, og han skal vide noget om affaldssortering og være

HJEMTAGNING AF AFFALDSINDSAMLINGEN

fortrolig med edb-udstyr. Det kræver et godt helbred og uddannelse.

I jobbet som skraldemand er der tradition for at starte tidligt og løbe rundt, og blive færdig så hurtigt som muligt, men jobbet er fysisk meget krævende og mange skraldemænd nedslides tidligt, hvis de skal følge med. En del af de skraldemænd der kører i Rødovre Kommune er stadig unge, og kan derfor forvente at skulle arbejde til de bliver 70 år, inden de kan gå på pension. Derfor er det vigtigt med et godt arbejdsmiljø og en god kultur.

En hjemtagning af affaldsindsamlingen giver mulighed for at skabe et godt arbejdsmiljø, som også sikrer, at skraldemændene kan arbejde frem til pensionsalderen. Dette kan blandt andet ske ved at ansætte chaufførerne på timeløn, i stedet for på akkord. Det er en tendens, som allerede er ved at udbrede sig.

I Halsnæs og i Hillerød er skraldemændene overgået fra akkord til timeløn, med gode resultater til følge. På Frederiksberg er en del af skraldemændene overgået til timeløn, og kommunen har tilkendegivet, at det er den vej, de ønsker for resten. Det gøres af hensyn til de øgede krav til borgerservice og for at skåne skraldemændenes helbred.

Både Halsnæs, Hillerød og Frederiksberg har oplevet udfordringer ved overgang til timelønsansættelse, men har også oplevet, at det var forbigående, og at det på sigt har givet et bedre arbejdsmiljø og en bedre borgerservice.

Hos Odense Renovation, hvor skraldemændene også er ansat på timeløn, er det lykkedes at skabe en kultur, hvor ingen skraldemand går hjem før alle dagens afhentninger på alle biler er klaret. Der er gennem lokalaftaler skabt et samarbejde blandt mandskabet og på tværs af de forskellige skraldebiler, hvor det er naturligt at hjælpe hinanden. Dette er ikke så udbredt hos de private vognmænd.

Teknisk Forvaltning ønsker at skabe en lignende kultur blandt skraldemændene og tage et socialt ansvar ved at sikre, at skraldemændene er uddannede og ikke nedslides, men kan holde til pensionsalderen. Borgerne skal opleve, at skraldemanden ikke skal hurtigt videre, men har tid til at yde en god borgerservice og behandle materiellet pænt.

Uddannelse

Teknisk Forvaltnings målsætning er, at alle skraldemænd på sigt skal have en chaufføruddannelse, ligesom vi gerne vil ansætte og uddanne lærlinge.

På Frederiksberg er der ansat lærlinge, og alle skraldemændene er tilbudt en chaufføruddannelse. De fleste skraldemænd har gennemført uddannelsen, og erfaringerne viser, at det har givet dem et fagligt løft og en faglig stolthed samtidig med, at det har givet større tilfredshed med jobbet og en bedre service.

Chaufføruddannelsen foregår i AMU-regi, hvor chaufførerne blandt andet får undervisning i sikkerhed, køreteknik og energirigtig kørsel, service (borgerservice), konflikthåndtering, transportregler og regler for godskørsel.

Teknisk Forvaltning vil desuden sørge for, at alle skraldemændene har indgående kendskab til Rødovre Kommunes affaldsordninger og affaldssortering. Målet er, at de skal fungere som affaldsambassadører hos borgerne og have den fornødne tid, viden og indsigt til at kunne informere og vejlede om kommunens forskellige affaldsordninger og i sorteringen af affaldet.

HJEMTAGNING AF AFFALDSINDSAMLINGEN

Overenskomst

Skraldemændenes nuværende ansættelse på akkord giver dem en høj løn, fordi de i henhold til overenskomsten har mange overudbæringer². Akkordens normaludbæringer pr. mand pr. uge er 850 men de fleste, der kører dagrenovation i Rødovre Kommune, har op mod 1400 udbæringer pr. uge. Dette svarer til, at de har permanent overarbejde, hvilket giver dem en betydelig overbetaling, men det betyder også, at de løber rundt for at blive færdige med dagens rute.

Ved en hjemtagning skal skraldemændene ansættes inden for rammerne af den gældende kommunale overenskomst for specialarbejdere. I denne overenskomst er der ikke taget højde for skraldemændene, og det vil derfor være nødvendigt at forhandle en lokalaftale med 3F, hvor løn og arbejdets omfang aftales nærmere. Denne aftale kan først forhandles, såfremt en hjemtagning bliver besluttet.

Udfaldet af en sådan aftale kendes selvfølgelig ikke, men antallet af skraldemænd til opgaven vil blive højere, end det er tilfældet i dag, idet den enkelte skraldemænd vil skulle have færre udbæringer pr. uge. Dette vil også betyde, at nogle af skraldemændene vil opleve en nedgang i deres samlede løn som følge af, at de ikke har overudbæringer/overarbejde.

I de økonomiske beregninger er der taget udgangspunkt i en lokalaftale, som er indgået med 3F i forbindelse med hjemtagning af affaldsindsamlingen i Hillerød, samt erfaringer fra Frederiksberg, Halsnæs og Odense.

² Overudbæringer er afhentninger af affald ud over normen i overenskomsten. En udbæring svarer til en beholdertømning.

Materiel

I Rødovre Kommunes CO₂-handlingsplan er målet at reducere CO₂-udledningen, blandt andet ved at omstille flest mulige af kommunens biler til elbiler.

Indsamlingen af affald kræver mange lastbiler, som i dag traditionelt kører på diesel. Med udgangspunkt i målet fra Rødovre Kommunes CO₂-handlingsplan, er det relevant at se på alternative drivmidler til skraldebilerne og især på muligheden for at konvertere dieselmobilene til el.

Miljøkontoret har screenet markedet for skraldebiler og kigget på de erfaringer, der allerede findes om skraldebiler.

Elbiler

Frederiksberg Kommune har valgt at satse på skraldebiler på ren el-drift og har i 2017 valgt at øge antallet af elskraldebiler fra to til fem. Elskraldebilerne på Frederiksberg er leveret af den franske producent PVI, som pt. er den eneste leverandør på det danske marked, der kan levere en 100 % el-skraldobil. PVI leverer også elbusser og andre mindre lastbiler og er en velrenommeret leverandør på det franske marked for tunge køretøjer. PVI's elskraldebiler har eksempelvis kørt mange år i Paris.

Elskraldebiler har en række fordele. I relation til målet i Rødovre Kommunes CO₂-handlingsplan er konverteringen til elbiler et vigtigt skridt i at nedbringe Kommunens samlede CO₂ udledning. Frederiksberg Kommune har eksempelvis beregnet, at deres elskraldebiler samlet udleder halvt så meget CO₂ som en dieselmobil (Ingeniøren, 2017)³.

Hvis bilerne forsynes med grøn el produceret på sol- og vindenergi, vil CO₂ udledningen være lig nul. Hertil kommer en række andre miljøfordele ved eldrevne skraldebiler, så som eliminering af udstødningsgasser og partikler (NO_x, hydrocarboner (HC)) til gavn både for borgerne i kommunen og desuden for skraldemændene, som befinder sig tæt på bilen i mange timer ad gangen.

Elbiler udmærker sig generelt ved at være "lydløse". Elskraldebiler er langt mindre støjende end dieselmobilene. Test viser, at lydniveauet (i en afstand af syv meter) er 64 db for dieselmobil, når komprimeringen går i gang, mens elbilen har et lydniveau på 62 db. I tomgang ligger niveauet på 62 db for dieselskraldobil og 50 db for elskraldebil. Når skraldebilen sætter i gang, så har dieselmobil et lydniveau på 74 db, og elbilen er helt nede på 54 db (Ingeniøren, 2017). Til sammenligning svarer 65 db til støj fra tæt trafik, mens 50 db svarer til dæmpet tale. En forøgelse på 6 db svarer til en fordobling af lydtrykket (Ingeniøren, 2017).

Elskraldebiler er væsentligt dyrere i anskaffelse end eldrevne skraldebiler, men erfaringerne fra Frederiksberg siger, at selvom de koster 2-3 gange så meget i indkøb, så er de langt billigere i drift, både når det gælder brændstof og service. Hvis der ses på levetiden, så kan elskraldebilen holde op mod dobbelt så lang tid (Ingeniøren, 2017).

Batteriet sætter en begrænsning på rækkevidden for en elskraldebil, men i Rødovre Kommune vil rækkevidden ikke være et væsentligt problem, da kommunen har en forholdsvis begrænset geografisk størrelse, og modtageanlæggene ligger tæt på kommunegrænsen. Kun i forhold til aflæsning af haveaffald kan elskraldebilens rækkevidde være en begrænsning, da modtageanlægget pt. ligger på Amager og vil afhængig af Vestforbrædnings aftaler kunne ligge forskellige steder i Hovedstadsområdet. Rækkevidden på de batterier, der pt. findes til elskraldebilerne, giver en rækkevidde på ca. 100 km på en opladning, men det er en teknologi, der er i hastig udvikling. Tendensen er, at batterierne bliver lettere og lettere (mindre og

³ Ingeniøren.dk, 24.02.2017. Frederiksbergs skraldemænd vil helst køre på el.

HJEMTAGNING AF AFFALDSINDSAMLINGEN

mindre), og PVI vil i starten af 2019 lancere en elskraldebil med batterier i moduler, således at det er muligt at udbygge batteriet efter behov.

Gasbiler

Flere kommuner i hovedstadsområdet er begyndt at se på alternative drivmidler til diesel i forbindelse med deres affaldsindsamling. Eksempelvis har både Frederikssund, Københavns- og Gladsaxe kommuner valgt at stille krav om, at et vist antal af de skraldebiler, der kører i deres kommune, skal køre på gas. Københavns Kommune har også tilkendegivet, at de vil se på markedet for elskraldebiler, når deres nuværende aftaler udløber.

Gasbiler er ligeledes attraktive i forhold til CO₂-regnskab, især hvis de kører på gas med biogascertifikat (certifikat på den anvendte gas er fremstillet på biogasanlæg). Deres bidrag til CO₂-udledningen er lavere end dieselsbilerne, og derved mindskes kommunens samlede CO₂-udledning.

Gasskraldebiler er billigere i indkøb end elskraldebiler, med dyrere end dieselskraldebiler. Erfaringer fra branchen viser, at driftsudgifterne til brændstofforbrug, reparation og vedligeholdelse er ca. 20-30 % højere end driftsudgifterne til dieselskraldebiler. Dertil kommer, at levetiden på gasskraldebiler er kortere.

Støjen fra gasskraldebiler er mindre end støjen fra dieselskraldebiler, når de kører, men tomgangsstøjen er ikke væsentligt lavere.

Emissionen af udstødningsgasser fra gasskraldebiler er betydeligt mindre end fra de dieselskraldebiler, der pt. kører i de fleste kommuner, da de fleste kørende dieselskraldebiler højst opfylder EURO norm V for udledning af NO_x, HC og partikler. Emissionen fra gasskraldebiler er på niveau med emissionen fra en nyindkøbt dieselskraldebil, der skal overholde nye grænseværdier i EURO norm VI (alle diesel lastbiler nyindkøbt efter 1. januar 2014 skal overholde EURO VI). Der er derfor ikke meget at hente miljømæssigt, udover CO₂, i valget mellem gasskraldebiler og nye dieselskraldebiler.

En ikke uvæsentlig faktor i driften af gasskraldebiler er mulighederne for at tanke gas på bilerne. Der er pt. muligheder for tankning af gasbiler i Frederikssund, Skovlunde, Gladsaxe og på Amager. En tankning varer op til 20 min, og med det begrænsede antal tankstationer og voksende antal gasbiler kan der på sigt opstå kø og lang ventetid ved tankanlægget.

Dieselsbiler

Dieselskraldebiler er den traditionelle og velafprøvede løsning, og klart den billigste løsning, når der kigges på anskaffelsesomkostninger, men også en løsning hvor driftsudgifter er meget afhængige af brændstofpriserne. De dieselskraldebiler, der pt. kører i Rødovre Kommune, har et brændstofforbrug, der ligger omkring eller under 1 km/liter diesel.

Dieselsbiler med el-aggregat på komprimatordelen har lavere emissionsværdier, men er ca. 0,5 mio. kr. dyrere pr. bil end dieselsbiler med diesel-drevet aggregat på komprimatordelen. Dieselsbiler med el-aggregat anvendes på tre af de skraldebiler der pt. kører i Rødovre Kommune. Erfaringen med den type skraldebil er, at el-aggregat får komprimatordelen til at køre langsommere, samt at batteriet ikke kan klare en hel arbejdsdag. Der er derfor en tendens til, at skraldemændene slår det fra i forbindelse med tømningerne. Teknisk Forvaltning vurderer, at el-aggregatet i den faktiske drift, ikke vil blive brugt i tilstrækkelig grad, til at berettiggende den høje merudgift det har ved indkøb.

HJEMTAGNING AF AFFALDSINDSAMLINGEN

Dieslbiler er bedre egnede til længere ruter end elbiler, som det er tilfældet med transporten af haveaffald pga. afstanden til modtages anlægget. Dieselmotoren er desuden eneste mulighed som kranbil, da de elbiler, som er på markedet, ikke kan varetage denne funktion.

Antal og sammensætning

Det er Teknisk Forvaltnings vurdering, at der, hvor det er muligt driftsmæssigt, bør anvendes elskraldebiler. Baggrunden herfor er målet om anvendelse af elbiler i Rødovre Kommunes CO₂-handlingsplan, samt at den lokale forurening af udstødningsgasser og partikler kan elimineres.

Elskraldebiler er den løsning, der kan drage mest mulig nytte af udviklingen indenfor sol- og vindenergi, og den løsning der anvender den nyeste teknologi. Herved vurderes det, at Rødovre Kommune ved valg af elskraldebiler er mest muligt fremtidssikret.

Endvidere sikres der en betydelig lavere støjpåvirkning af omgivelserne til gavn for borgerne. Anvendelsen af elskraldebiler harmonerer også med den generelle affaldshåndtering, hvor målet er at genanvende mest muligt til gavn for miljøet.

Antallet af skraldebiler og sammensætning af forskellige biltyper er beregnet ud fra en forudsætning om, at affaldsindsamlingen omfatter de nuværende ordninger og en mulig implementering af de tre igangværende forsøgsordninger.

Ved en hjemtagning kan det overvejes, om arbejdet skal organiseres med toholdsskift på bilerne. Det vil kunne reducere omkostningerne til skraldebiler, men det vil gøre driften meget mere sårbar ved nedbrud på biler og i forbindelse med sne, når der er færre biler til rådighed.

Hvis det vælges primært kun at køre etholdsskift, vil det være muligt først at starte den generelle affaldsindsamling kl. 07.00 mod kl. 05.00 i dag de fleste steder. Dette er ikke muligt ved toholdsskift, hvis der skal være tid nok til to hold.

Arbejdet kan også tænkes organiseret således, at der ikke køres i toholdsskift, men eksempelvis med tre mand på bilerne, men det vil ikke give helt så store besparelser på biler, som toholdsskift.

Det er Teknisk Forvaltning anbefaling primært at køre med I-holdsskift og udnytte dette til at udskyde starten på affaldsindsamlingen til kl. 07.00, på nær ved de store veje⁴ og i forbindelse med bilnedbrud. I så fald vil der være behov for anskaffelse af nedenstående antal biler til indsamlingen i 2019 og frem.

Skraldebil til indsamling af	Type	Dieselmotor	Elmotor
Haveaffald	1-kammer komprimator	1	
Storskrald i beholdere, pap og haveaffald	1-kammer komprimator		2
Storskrald løst, farligt affald	Specielopbygget ladbil	1	
Restaffald og genanvendeligt affald	2-kammer komprimator		7
Kuber og nedgravede affaldsbeholdere	Kranbil	2	

Den endelige fordeling af chauffører og skraldebiler vil først kunne bestemmes, når ruterne skal planlægges.

⁴ I Rødovre er de store veje: Slotsherrensvej, Jyllingevej, Rødovre Parkvej, Roskildevej, Rødovrevej, Tårnvej, Damhus Boulevard, Randrupvej og Hvidovrevej. Det er inkl. små stikveje med samme vejnavn.

HJEMTAGNING AF AFFALDSINDSAMLINGEN

Det er ikke hensigtsmæssigt at planlægge ruter på nuværende tidspunkt, to år før de tidligst kan blive aktuelle.

I forbindelse med de to kranbiler til tømning af nedgravede affaldsbeholdere og kuber vil der kunne opnås synergieeffekt med Teknisk Forvaltnings øvrige kranbiler. Disse kan således anvendes ved nedbrud eller hjælpe på tværs efter behov, således at kranbilerne udnyttes optimalt.

I afsnit om økonomi og beregninger er der regnet på forskellige scenarier i forhold til indkøb af skraldebiler. I disse beregninger er der taget udgangspunkt i de ovenstående antal skraldebiler.

Vaskeanlæg til nedgravede affaldsbeholdere

Erfaringer fra driften af de nedgravede affaldsbeholdere viser, at det er nødvendigt at vaske alle madaffaldsbeholdere mindst to gange om året, og øvrige beholdere mindst en gang om året, for at nedbringe lugtgener fra affaldet. Teknisk Forvaltning bestiller derfor hvert år vask af nedgravede affaldsbeholdere. I 2017 er prisen pr. vask, inkl. servicetjek (tjek af beholderens funktion og tilstand), på ca. 1.700 kr. pr. et-kammer beholder og ca. 2.400 kr. pr. to-kammer beholder.

Der findes pt. kun to firmaer i Danmark, som kan tilbyde vask af nedgravede beholdere. Det har naturligvis indflydelse på pris og kapacitet. Der er typisk to måneders responstid på bestilling af vask, og det er derfor vanskeligt at få reserveret tid til vask af så mange beholdere, og næsten umuligt at bestille vask med kort varsel. Vask med kort varsel kan komme på tale, hvis der eksempelvis opstår lugtgener i varme perioder, eller hvis der kommer uemballeret madaffald ned i beholderen. Det kan medføre store gener for mange beboere, da flere boligselskaber har valgt at placere de nedgravede affaldsbeholdere få meter fra boligerne.

På grund af de høje udgifter til vask af nedgravede affaldsbeholdere samt den lange ventetid på vask, vil det være både økonomisk fordelagtigt og servicemæssigt nødvendigt selv at kunne udføre denne opgave.

Dette vil kunne ske ved at udnytte de kranbiler, som anskaffes til tømning af de nedgravede affaldsbeholdere i kombination med anskaffelsen af et mobilt vaskeanlæg. Derved sikres det også, at boligselskaberne med kort varsel kan få vasket de nedgravede affaldsbeholdere, så borgerne ikke skal døje med lugtgener og fluer i sommermånederne.

Vaskeanlægget kan udover at vaske også anvendes til at suge uønsket vand op fra de betonbrønde, som de nedgravede affaldsbeholdere er placeret i. Vand i brøndene opstår lejlighedsvis i forbindelse med kraftig regn, eller hvis en beholder bliver utæt. Det giver problemer med vådt affald og væske fra affaldet. På nuværende tidspunkt har Teknisk Forvaltning kun mulighed for at bestille en ekstern slamsuger i kombination med en kranbil til at fjerne vandet, hvilket er bekosteligt. Ved anskaffelse af vaskeanlægget kan denne opgave også varetages af kommunen selv.

I de økonomiske beregninger er der taget udgangspunkt i hjemtagning af vask af de nedgravede affaldsbeholdere.

Fysiske rammer

Den bedste fysiske placering af skraldebilerne og -mændene er i sammenhæng med Teknisk Forvaltnings øvrige driftsplads. Ved en fælles fysisk placering vil der kunne opnås en række synergieffekter i forhold til mandskabsfaciliteter, værksted o.lign. Imidlertid vil placeringen af affaldsindsamlingen på Tæbyvej medføre en række gener for naboerne i form af støj allerede fra tidligt om morgenen.

En placering af skraldebilerne er ligeledes problematisk i relation til intensionerne i helhedsplanen for bykernen, hvor området med driftspladsen på sigt skal omdannes til boligområde.

På nuværende tidspunkt er det bedste sted, hvor det er muligt at placere skraldebilerne og -mændene på kommunens arealer, på Rødovre Kommunes genbrugsstation. En placering på genbrugsstationen giver også en synergieffekt på området, i relation til deling af mandskabsfaciliteter og i forhold til affaldsområdet generelt. Der kommer således en sammenhæng på affaldsområdet mellem skraldemændene, som indsamler affaldet ude ved husstandene og personalet på genbrugsstationen, som møder borgerne, når de kommer med affaldet.

Teknisk Forvaltning har udarbejdet projektskitser med et estimat på, hvad etablering af de nødvendige rammer vil koste. Ombygning vil ikke have betydning for genbrugsstationens åbningstid.

Ombygning af eksisterende bygninger og lokaler

De eksisterende bygninger skal bygges om, så der bliver omklædnings- og badefaciliteter til omkring 30 personer og taget højde for, at der skal være faciliteter både til herrer og damer. Derudover skal der indrettes et spiselokale og kontorplads.

Etablering af parkeringsareal og opbevaringsplads

Areal mod vest, skal bruges til parkering af renovationsbiler (stor belastning). Her skal der ske en rydning af jordvold, der inkluderer bortkørsel af jord til deponi. Derudover skal der etableres en ca. 1,5 meter høj støttemur inkl. trappe, en bæredygtig belægning i SF-sten til tung trafik inkl. bundsikring, stabilgrus, afvanding og opstrøbing. Der skal opsættes nye kantsten, udføres diverse tilslutningsarbejder samt sås græs mod naboskel mv. De to hjørner mod øst skal befæstes, så de kan anvendes til oplag af genbrugsstationens materiel

Udgifter til ombygning af de eksisterende bygninger, etablering af parkeringsareal og oplagsplads samt elforsyning til skraldebiler beløber sig samlet en værdi af omkring 3,9 mio. kr.

I de økonomiske beregninger er der således taget udgangspunkt i, at skraldemænd og skraldebiler placeres på genbrugsstationen.

Udviklingsmuligheder

Smart city

Der sker en løbende udvikling af Smart city løsninger på affaldsområdet. En af de ting, som på nuværende tidspunkt virker mest lovende, er udviklingen af en stabil og billig fuldmelder til anvendelse i store containere og nedgravede affaldsbeholdere. Systemet er dog pt. kun i en udviklings- og testfase.

I dag er det boligselskaberne selv, som bestiller tømning af store containere med storskrald og haveaffald. Dette kan de gøre ved at ringe ind og bestille tømning eller aftale nogle faste tømningsintervaller. Det første resulterer i en del administration, og det andet kan resultere i tømning af halvfulde containere. Et fuldmelder system vil kunne løse begge problemer.

Ved en hjemtagning kan indførelsen af et fuldmelder system eller lignende hurtigt kunne gennemføres. Dette vil ikke være tilfældet i forbindelse med udbud af affaldsindsamlingen, da det her kun er muligt at medtage og beskrive de systemer, som er kendt, når udbuddet offentliggøres. Ved en hjemtagning er det således muligt løbende at inddrage og implementere nye systemer til gavn for borgerne.

I den økonomiske gennemgang er der ikke medregnet nye Smart city løsninger, da der pt. ikke er en færdig løsning, som er gennemtestet og økonomisk attraktiv. Derimod vil det i forbindelse med hjemtagningen være oplagt at lave et mindre pilotforsøg, hvor teknologien og mulighederne i den kan testes af i Rødovre.

Teknisk Forvaltning vil undersøge muligheder for at veje affald i forbindelse med tømning af beholdere. Det kan gøres i forbindelse med indkøb af nye skraldebiler og valg af it-system. Udstyret er ret omkostningskrævende, både i indkøb og vedligehold, men hvis det blev installeret på én af de nye skraldebiler, kunne Teknisk Forvaltning anvende bilen til forsøgsordninger, og indsamling af data over længere perioder. Det ville give Teknisk Forvaltning en indsigt i affaldsmængder, som ikke haves på nuværende tidspunkt. Vejedata på affaldsmængder er efterspurgt hos de almennyttige boligselskaber, og her ville en skraldebil med vægt kunne hjælpe Teknisk Forvaltning og boligselskaberne til at informere og motivere beboerne til bedre sortering.

Fremtiden på affaldsområdet

I Danmark, EU og resten af verden er der øget fokus på, at affaldet er en ressource som skal udnyttes bedst muligt. Der vil derfor fremover fortsat være et fokus på at øge genanvendelsen af affaldet. Samtidig er meget affald stadig en økonomisk byrde, idet det koster mere at indsamle affald til genanvendelse, fremfor at brænde det.

For nuværende er det et krav til kommunerne, at de skal genanvende minimum 50% af husholdningsaffaldet i år 2022, målt på 7 udvalgte fraktioner. I EU-regi arbejdes der på en ny affaldsstrategi, og her drøftes det om genanvendelsesmålene skal stige frem mod år 2030, med op til 65%.

Indenfor genanvendelse og cirkulær økonomi er der kommet mere fokus på kvaliteten af det genanvendelige affald. Der stilles højere krav til, at affaldsfraktionerne er rene og ikke blandet med andet affald. Det stiller krav til sorteringen, og det er derfor vigtigt at se på kvaliteten og renheden af det indsamlede og genanvendelige affald. Det kræver, at Rødovre Kommune løbende kan justere og udvikle affaldsindsamlingen.

Generelt er kildesortering den bedste måde at få rent genanvendeligt affald, og her spiller borgerne en vigtig rolle. For at borgerne kan sortere deres affald, er det vigtigt, at de får stillet gode og nemme løsninger til rådighed. Er det nemt for borgerne vil de gerne sortere affaldet. Samtidig ønsker borgerne en høj service, og de vil gerne have hentet mest muligt affald ved den enkelte husstand. Dette skal vi kunne imødekomme.

Risici

Ved en hjemtagning af affaldsindsamlingen er det Rødovre Kommune, som har det direkte ansvar for, at affaldsindsamlingen fungerer som den skal, og at de problemer, som opstår, bliver løst. Der vil således ikke være en privat vognmand, som skal påtage sig ansvaret. I praksis bliver Rødovre Kommune og borgerne allerede påvirket af de fleste af de problemer, der kan opstå. Hvis der for eksempel er nedbrud på biler, oplever borgerne allerede i dag, at deres tømninger skubbes. Hvis der mangler medarbejdere i forbindelse med sygdom og ferie, oplever borgerne, at deres tømninger skubbes, o.s.v.

Ved en hjemtagning vil Rødovre Kommune have bedre mulighed for at løse problemerne, end det er tilfældet i dag. Dermed ikke sagt at borgerne ikke vil kunne opleve, at deres afhentninger bliver forsinket, men som nævnt er det også tilfældet i dag.

Der er primært to områder, som indebærer en risiko ved en hjemtagning af affaldsindsamlingen, og det er mandskab og materiel. Derudover er der også en risiko ved at gennemføre udbud.

Ved udbud bliver mulighederne for at udvikle affaldsområdet låst i kontraktperioden. Det er ikke muligt at lave store ændringer i kontraktperioden, og mindre ændringer eller forsøgsindsamlinger vil typisk blive afregnet til "listepreiser". Det gør affaldsindsamlingen mindre fleksibel og det kan unødvendigt øge de udgifter, der er forbundet med indsamlingen.

Mandskab

Skraldemændene udgør en vigtig ressource i affaldsindsamlingen. Det er derfor vigtigt at kunne tiltrække og fastholde gode skraldemænd, for at indsamlingen skal forløbe godt, således at borgerne oplever en god service. Derfor udgør skraldemændene også en risiko for, hvis det ikke er muligt at tiltrække og fastholde gode skraldemænd, kan indsamlingen ikke køre optimalt. Erfaringerne fra Frederiksberg, Halsnæs og Hillerød er dog, at det ikke er et problem at tiltrække og fastholde gode skraldemænd. Kommunerne kan tilbyde gode vilkår og faste job, som ikke kun løber 4, 5 eller 6 år som kontrakterne ved de private vognmænd gør. Teknisk Forvaltning vurderer derfor ikke dette til at være en væsentlig risiko.

I forbindelse med hjemtagningen vil der være en overgangsfase, hvor skraldemændene, skal lære nye ruter og materiel at kende. I overgangsfasen vil borgerne derfor kunne opleve en lidt lavere service, end de har været vant til. Dette forhold er dog også gældende ved en ny kontraktstart med en privat vognmand. Fordelen ved en hjemtagning er her, at det kun sker én gang.

Når Teknisk Forvaltning vil ansætte skraldemændene på timeløn, er der en vis sandsynlighed for, at flere af dem, der nu kører for renovatøren i Rødovre Kommune, ikke vil søge ansættelse i Rødovre Kommune, da de vil gå ned i løn. Det vil have betydning for, hvordan starten vil forløbe. De nuværende skraldemænd har et godt kendskab til Rødovre Kommune, og de kender til alle de undtagelser og sær aftaler, der hen ad vejen er aftalt i forbindelse med affaldsindsamlingen. Det gør nye skraldemænd ikke, og der vil derfor utvivlsomt opstå problemer med indsamlingen (manglende afhentninger, problemer med at nå hele ruten, nye sager om adgangsforhold m.v.), indtil de nye er kommet ind i rutinerne.

Materiel

Det er et krav i dag til renovatøren, at de til enhver tid, uden opfordring og uden ekstra udgift for kommunen, stiller reservemateriel og mandskab til rådighed, så de fastlagte tømninger og specificerede afhentningsdage overholdes. Dvs. den økonomiske risiko for tekniske nedbrud, sygdom, arbejdsulykker eller andre problemer, der kan opstå under affaldsindsamlingen, ligger hos renovatøren. Hvis affaldsindsamlingen

HJEMTAGNING AF AFFALDSINDSAMLINGEN

hjemtages, vil denne risiko alene ligge hos Rødovre Kommune. I beregningerne er der taget højde for udgifter til afløsere, ligesom der er regnet med, at der skal være reserve-kapacitet på skraldebiler. Dog vil denne reservekapacitet kun kunne række til, at en til to biler har nedbrud samtidigt. Dette vurderes tilstrækkeligt til almindelig drift, og igennem de seneste to kontraktperioder har vi ikke oplevet større nedbrud end dette, med de biler som servicerer Rødovre Kommune. Derimod har vi ved en hjemtagning ikke tilstrækkelig reserve kapacitet til at dække ekstraordinære hændelser, fx at halvdelen af bilerne bliver stjålet eller totalskadet på en gang. I sådanne tilfælde vil det være nødvendigt at få en privat vognmand til at hjælpe. Sandsynligheden for at en sådan hændelse skulle finde sted, vurderer Teknisk Forvaltning dog til være meget lille.

Sker der ændringer i antal tømninger eller indsamlingsordninger, vil det altid være muligt at tilpasse kapaciteten. Dels er det muligt at sælge skraldebiler, og dels er det muligt at tilpasse antallet af skraldemænd til de aktuelle opgaver. Derfor vurderer Teknisk Forvaltning ikke dette som en risikofaktor i forbindelse med en hjemtagning.

Økonomi og beregninger

I de økonomiske beregninger er der taget udgangspunkt i de foregående afsnits beskrivelser. Udgifter ved hjemtagning af affaldsindsamlingen kan opdeles i tre områder:

- Administration og personale
- Drift og afdrag på bygninger
- Drift og afdrag på materiel samt vaskeanlæg

Administration og personale

Dette område omfatter udgifter til:

- Administrationsudgifter til Teknisk Forvaltning
- Administrationsudgifter og IT i Miljøkontoret
- Ledelse af skraldemændene
- Løn og driftsomkostninger til skraldemændene

Dette område beløber sig til 13,4 mio. kr. pr. år.

Drift og afdrag på bygninger

Dette område omfatter udgifter til:

- Afdrag på ombygning af mandskabsfaciliteterne
- Afdrag på udbygningen af belægningen til parkering af skraldebilerne
- Drift af og vedligehold af bygningerne

Ombygningen af genbrugsstationen omfatter en anlægsinvestering på 3,2 mio.kr., heri er indeholdt 0,3 mio. kr. til uforudsete udgifter i forbindelse med udbygningen. Denne anlægsinvestering er sat med en tilbagebetalingstid på 25 år.

Samlet set beløber dette område sig til 0,2 mio. kr. pr. år.

Drift og afdrag på materiel samt vaskeanlæg

Dette område omfatter udgifter til:

- 1 stk. 1-kammer komprimator bil på diesel-drift
- 2 stk. 1-kammer komprimator bil på el-drift
- 7 stk. 2-kammer komprimator bil på el-drift
- 1 stk. specialbygget genbrugsbil på diesel-drift
- 2 stk. kranbiler på diesel-drift
- Vask af biler
- Forsikring på biler
- Service, vedligehold og reparationer
- Brændstofsudgifter
- Vaskeanlæg til nedgravede affaldsbeholdere

Området omfatter indkøb af skraldebiler og vaskeanlæg til en samlet værdi på 44,4 mio. kr. I beregningen af de årlige udgifter er der taget udgangspunkt i, at indkøbet af bilerne sker gennem en lånefinansiering. Lånene vil løbe mellem 6 og 10 år afhængig af den enkelte bil og dens forventede levetid.

Samlet set beløber dette område sig til 8,1 mio. kr. pr. år

HJEMTAGNING AF AFFALDSINDSAMLINGEN

Alternativet til el-skraldebilerne vil være at anskaffe skraldebiler på dieseldrift. Dette vil give en årlig besparelse på 1,8 mio. kr. i forhold til elbilscenariet.

Samlede udgifter ved en hjemtagning

De samlede årlige økonomiske udgifter ved en hjemtagning fremgår af nedenstående tabel.

Samlede udgifter ved hjemtagning	Mio. Kr.
Administration og personale	13,4
Drift og afdrag på bygninger	0,2
Drift og afdrag på materiel samt vaskeanlæg	8,1
Samlede årlige udgifter ved en hjemtagning	21,7

Dette skal holdes op imod de forventede udgifter til indsamlingen af affaldet i 2019.

Til dette formål er der taget udgangspunkt i budget 2018, hvor der er korrigeret for en øget indsamling fra udbygningen af Irmabyen og Islevgård Allé. Ud fra dette forventes de budgetterede udgifter ved en fortsættelse af de nuværende ordninger at blive på 21,7 kr. Dette beløb svarer til, at affaldsgebyret for den enkelte husstand, vedrørende indsamlingsdelen, vil være på omtrent samme niveau i 2019 som i 2018. De øgede udgifter dækkes således alene i stigningen af nybyggede boliger i Rødovre Kommune.

De økonomiske konsekvenser ved en hjemtagning for udgifterne i forhold til budget for affaldsområdet i 2019 fremgår af nedenstående tabel.

Økonomiske konsekvenser for affaldsområdet i budget 2019	Mio. Kr.
El-bil scenariet	0
Diesebil scenariet	-1,8

Ved en hjemtagning af affaldsindsamlingen kan der spares 1,8 mio. kr. ved anvendelse af dieselmotorer. Dette omfatter også omkostningerne til indsamlingen af småt pap, tøj og tekstiler samt farligt affald såfremt at disse gøres permanent og udbredes til hele kommunen, hvilket ikke er tilfældet i de budgetterede udgifter i budget 2018. I beregningerne er der ikke indregnet udgifter til nye beholdere eller behandlingen af affaldet fra forsøgsordningerne.

Alternativet til dieselmotorer er elbiler. Det er muligt at erstatte 9 af dieselmotorerne med elbiler. Dette vil betyde en betragtelig reduktion i udslippet af CO₂ samt fjerne partikelforurening fra disse lastbiler til gavn for borgerne, men også for medarbejderne. Endvidere vil anvendelsen af elbilerne reducere støjen fra indsamlingen betydeligt. Elbils-scenariet kan gennemføres uden det betyder en stigning i affaldsgebyrerne. Der vil således ikke være besparelse ved dette scenarie, men dette skyldes, at der bliver sammenlignet med et udbud på affaldsindsamlingen, som er baseret på dieselmotorer.

Skal der gennemføres et udbud på affaldsindsamlingen, med krav om elbiler, må det forventes at udgifterne til en privat renovatør også stiger. Dette skyldes, at indkøbsprisen på elbiler er omkring 2½ gange højere end diesel motorer, og denne merudgift skal renovatøren også have dækket.

Vurdering og anbefaling

I tilfælde af, at det besluttes at hjemtage affaldsindsamlingen, vurderer Teknisk Forvaltning, at ansættelsen af skraldemænd på timelønsbasis er det bedste udgangspunkt for at skabe en bedre service til borgerne. Det giver skraldemændene den fornødne tid til at yde den service, borgerne forventer, samtidig med Rødovre Kommune er med til at tage et socialt ansvar, og sikre, at skraldemændene ikke nedslides, men kan holde til pensionsalderen.

Ved at have en tæt dialog med skraldemændene, kombineret med personaleledelsen vil Teknisk Forvaltning få mulighed for at opbygge en fælles kultur, hvor alle er sammen om opgaven og hvor god borgerservice er en selvfølge.

Borgerbetjening og klagebehandlinger vil blive effektiviseret og forenklet. Der vil være en langt højere grad af fleksibilitet i opgaveløsningen. Det bliver nemmere at igangsætte forsøg eller ændre på indsamlingssystemet og reagere på pludseligt opståede problemer.

Det anbefales, at indsamlingen primært skal foregå i etholdsskift, da det er mindst sårbart overfor nedbrud på skraldebiler og vejrlig. Det vil samtidig gøre det muligt først at starte affaldsindsamlingen kl. 07.00, på nær ved bilnedbrud, på alle villaveje, så sager om støjgener fra skraldebiler i morgentimer minimeres.

Teknisk Forvaltning anbefaler indkøb af elskraldebiler til de indsamlingsordninger som ikke er begrænset i forhold til rækkevidde på biler eller montering af kran. Dette begrundes i kommunens CO₂-handleplan, men også fordi de er mest støjsvage og uden emissioner af NO_x, HC og partikler. Det vil samtidig være den løsning, der kan drage mest mulig nytte af udviklingen indenfor grøn el, produceret på sol- og vindenergi. På affaldsområdet arbejder vi hele tiden for at genanvende mest muligt affald, begrænse forbruget af ressourcerne og reducere CO₂-udledningen, og dette bør også gøre sig gældende i forbindelse med selve affaldsindsamlingen.

Udlancerede og kontraktbaserede opgaver er mindre fleksible i tilrettelæggelsen af arbejdet. Det skyldes, at kommunen og renovatøren indgår en aftale om en løsning af en præcist beskrevet opgave, som kun genforhandles hver sjette år. Det gør eksempelvis forsøgsindsamlinger og nye indsamlingsordninger unødigt dyre, da de skal aftales efterfølgende til listepreiser. Ved en hjemtagning vil Rødovre Kommune ikke være bundet af en kontrakt, men vil løbende kunne ændre og optimere indsamlingen til gavn for borgerne.

Ved en hjemtagning kan et fuldmeldersystem (Smart city) undersøges og afprøves, uden det involverer en renovatør, med de udfordringer der følger ved implementering af nye it-systemer på tværs. Det vil blive mere enkelt at teste forskellige systemer, hvilket ikke er så let i forbindelse med udbud af affaldsindsamlingen, da det her kun er muligt at medtage og beskrive de systemer, som er kendt, når udbuddet offentliggøres. Ved en hjemtagning bliver det derfor enklere at inddrage og implementere nye Smart city løsninger til gavn for borgerne.

Med udgangspunkt i el-bil scenariet kan en hjemtagning ske uden merudgift, til gengæld vil indsamlingen primært ske med elbiler. Derudover vil de nuværende tre forsøgsordninger for småt pap, tøj og tekstiler samt farligt affald kunne implementeres uden merudgifter til indsamlingen. Teknisk Forvaltning vil også løbende kunne arbejde med at forbedre serviceoplevelsen for borgerne, i det skraldemændene bliver en del af kommunen, hvor vi i fællesskab kan arbejde med en vision om, at vi i Rødovre er sammen om affaldet.

Samlet set er det Teknisk Forvaltnings anbefaling, at affaldsindsamlingen hjemtages som beskrevet i denne rapport med udgangspunkt i el-bil scenariet.